

هو الله

نمره $\frac{50}{53}$

اصولنامه

دلالي در افغانستان

تاريخ طبع: ۱۰ برج دلو ۱۳۲۹

(جلد ۲۲۰۰)

تعداد طبع ثالث :

د کابل په عمومي مطبعي کښي چاپ شو

بسم الله الرحمن الرحيم

اصولنامه دلالی

- ۱- در انجام معاملات بمقابل اخذ اجرت وساطت نمودن و یا برای دیگر اشخاص طرف معامله پیدا کردن شغل دلالی گفته می شود و کسانیکه این کار را پیشه خود قرار میدهند دلال شناخته میشوند.
- ۲- قبول وساطت دلال برضای تجار است تاجرانیکه بخواهند توسط دلال معامله نمایند معاملات آنها تابع احکام این اصولنامه می باشد.
- ۳- یکنفر دلال در مختلف انواع معاملات می تواند امور دلالی را ایفا کند.
- ۴- اشتغال بکار دلالی منوط بداشتن جواز نامه است.

اصول تحصیل جوازنامه

- ۵- کسانیکه بشغل دلالی اشتغال دارند از تاریخ نشر این اصولنامه الی چهار ماه مکلف هستند که به مراجع متذکره در اصل (۷) مراجعت نموده حسب مقررات اصولنامه هذا جواز نامه تحصیل دارند.
- اشخاصیکه بعد انقضای این موعده بدون استحصالی جواز نامه بشغل دلالی ادامه بدهند از شغل دلالی ممنوع و تا یک سال جواز نامه برای شان داده نمیشود.
- ۶- تحصیل جواز نامه دلالی مشروط بشرايط ذیل است:

الف- تابعیت افغانستان.

ب- داشتن معلومات و اطلاعات متناسب بشعبه مسلک دلالی.

ج- تصدیق و رضائیت نامه از اقلأ ثلث هیئت تجار محل یا صنفی مشمول ملک دلالی.

۷- جواز نامه دلالی در مرکز ولایات و حکومتات اعلی از ریاست های مجالس فیصله منازعات تجارتي و در جاهائیکه ریاست مجالس فیصله منازعات تجارتي موجود نیست از طرف مدیریت و ماموریتهای گمرک مرکزی ولایات و حکومتات اعلی با رعایت احتیاجات محلی حسب مقررات این اصولنامه اعطا میگردد.

تبصره:

مقامات متذکره مکلف اند که وقتاً فوقتاً از تعیین هر نفر دلال و هویت مفصل آن متعاقب صدور جواز نامه بوزارت اقتصاد ملی اطلاع بدهند.

۸- حق الصدور جواز نامه دلالی بموجب لایحه جداگانه آن از طرف وزارت اقتصاد ملی تعیین میشود و پول عایدات آن به اطاقهای تجارتي مربوطه عاید است.

تکلیف و مسئولیت دلال:

۹- دلال مکلف است که در اجرای شغل خود صداقت ایمانی و وجدانی را در نظر گرفته و طرفین متعاملین را از حقایق و تمام جزئیات مربوطه بمعامله شان آگاه نماید والا به مقابل هر یک از طرفین مسئول است.

۱۰- دلال بدون اجازه کتبی متعاملین با یکی از آنها صلاحیت ندارد که تعهدات متعاملین را در معرض اجرا گذارد و یا از طرف آنها اخذ وجه و یا ادای دین نماید.

۱۱- دلال هرگاه اشیاء و اسنادی را که در وقت معامله به او داده شده باشد تلف نماید، مسئول است ولی در صورتی مسئول شده نمیتواند که این اتلاف عاید به شخص او نباشد.

۱۲- دلال مکلف است نمونه مال التجاره را که فروش از روی آن شده باشد تا ختم معامله حفظ نماید، مگر در صورتیکه طرفین این تکلیف را از دلال ساقط کرده باشند.

تبصره:

نمونه مال اگر از نوع اموال فرمایشی میعادی باشد داشتن علایم و نشانی های طرفین در آن ها و محفوظ ماندن آن علایم الی اختتام معامله حتمی است.

۱۳- دلال در زمان واحد برای چند نفر بایع و مشتری میتواند در یک نوع معامله و یا انواع مختلفه دلالی کند مشروط بر اینکه طرفین متعاملین از حقائق آگاه باشند.

۱۴- اسناد و نوشته جاتیکه بین متعاملین توسط دلال مبادله شده و امضاء این اسناد و نوشته جات راجع به اشخاصی باشد که به وساطت دلال معامله کرده اند، ضمانت صحت اسناد و نوشته جات مذکور به دلال متوجه است.

تبصره:

این اسناد و نوشته جات بااستثنای حجت و قرارداد است در مواردیکه حجت و یا قرارداد لزوم میشود، دلال متعاملین به رعایت مقررات لایحه مجلس فیصله منازعات تجاریه مکلف اند.

۵- دلال نسبت به آن اشخاص ضمانت دارد که متعاملین به اعتبار شخص دلال به آنها معامله کرده شده اگر معامله باعتبار خود اشخاص صورت گرفته باشد گرچه دلال وساطت نموده باشد ضمانت آن به دلال عاید نیست.

تبصره:

دلال به مقتضای ایجاب وظیفه مکلف است در حصول اطمینان دارائی و اعتبار مشتری کمال دقت و احتیاط را رعایت نموده سعی کند که بی اعتنائی و موجب ضیاع پول بایع نشود مقررات حصه و سایر اصل به هیچ صورت این تکلیف را از دلال ساقط نمی کند.

۱۶- بجز در مواردیکه ثابت شود تقصیر از جانب دلال بوده بدیگر احوال دلال در خصوص ارزش مال التجاره که به آن معامله واقع شده مسئول نیست.

۱۷- در معاملاتیکه بطور نسبه بین تجار متعاملین واقع میشود و ریاست های مجالس فیصله منازعات تجاریه هر نوع تعلیمات مفیده را که در داخل صلاحیت احکام این اصول نامه بدلال متعینه هر محل لزوم ببینند و صادر کنند دلال به رعایت آن مکلف است در صورت مخالفت در باره شخص متخلف مقررات اصل ۲۷ تطبیق میشود.

حق الزحمه و مصارف دلالی

۱۸- دلال وقتی استحقاق مطالبه حق الزحمه را دارد که معامله به وساطت یا رهنمونی آن انجام گردیده باشد.

۱۹- معاملاتی که مشروط بشرط باشد دلال پس از حصول شرط استحقاق حق الزحمه را دارد.

۲۰- اگر معامله بخواهش متعاملین فسخ شود در حالیکه این فسخ مستند به دلال نباشد حق الزحمه و مصارف دلال سلب نمیشود.

۲۱- معاملات ممنوعه حق الزحمه ندارد و اگر دلال عمداً مبادرت کند بموجب اصل (۲۵) این اصولنامه محکوم میشود.

۲۲- معامله اگر بوساطت دلال واقع شده و در نتیجه صورت نگرفته باشد هرگاه در ابتدا تادیبه حق الزحمه و مصارف شرط شده باشد دلال استحقاق دارد.

۲۳- حق الزحمه و مصارف دلالی اگر از طرف متعاملین در قرار داد مخصوص مقرر نشد و در لوایح موضوعه هم تعیین نیافته باشد نظر به عرف تجارتي محل معین می گردد در صورت عدم عرف در صد پنجاه پول تادیه حق الزحمه همچنان فی صد پنجاه پول مصارف بعهده طرفین متعاملین است.

مواد تعزیری

۲۴- شخصی که بدون تحصیل جواز نامه به کار دلالی اقدام کند و یا دلالی که قبل از انقضای مدت ممنوعیت به شغل دلالی مشغول گردد تعزیر.

۲۵- دلال نمیتواند برای خرید و فروش اموال ممنوعی یا گریزی وساطت نماید در صورت ارتکاب جواز نامه آن باطل شده از شغل دلالی طرد و علاوه نظر به اهمیت جرم تعزیر.

۲۶- طرف داری دلال به یک جنبه به صورتی که فعل بیطرفی را اخلال کند و یا منافی حسن نیت بوده بیک طرف تامین منفعت و بدیگر جانب ضرر وارد نماید دلال مذکور علاوه بر تادیه خساره و محرومیت از حق الزحمه و مصارف دلالی تعزیر.

۲۷- دلالی که بر خلاف مقررات این اصولنامه امور مربوطه دلالی را ایفا کند یا نسبت بسوء اجراءات خود طرف شکایت تجار یا صنفی محلی واقع شود جواز نامه او استرداد شده و از دو ماه الی ۲ سال از شغل دلالی منع میشود.

تبصره:

شکایت تجار یا صنفی محلی در موردی قابل سمع است که در آن اقلاً ثلث هیئت تجار یا صنفی محلی شامل باشد.

۲۸- محاکمات راجعه به خلاف ورزی از مقررات این اصولنامه و تطبیقات آن ها بمراجع متذکره اصل (۷) این اصولنامه عاید است.

مواد متفرقه

۲۹- هر دلال مکلف است دفتری که تمام معاملات دلالی را بصورت صحیح توضیح نماید داشته باشد نمونه دفتر مذکور از طرف وزارت اقتصاد ملی ترتیب و بعد طبع در مقابل اخذ مصارف بدلال هر موضع داده می شود، دفتر مذکور باید هر سال تجدید و به امضاء و نشانی مقامات متذکره در اصل (۷) برسد، دلال نمیتواند خارج آن دفتر معاملاتی را اجراء کند.

تبصره

در باره اشخاصیکه بین تجار کوچک و دکاندار صنفی دلالی میکنند احکام فوق راجع بدفتر دلالی تطبیق نمی شود.

۳۰- دلایکه بخواهد از شغل دلالی استعفا کند باید قبلاً به مقامات مصرحه در اصل (۷) کتباً اطلاع بدهد مقادرمات صلاحیت دار مذکور بعد از وصول استعفا نامه دلال از قصد دلال مستعفی در یکی از مجله یا جراید محلی اشاعه نموده و ضمناً متذکر شود که هر شخص نسبت بدلال مستعفی راجع به امور دلالی مربوطه آن ادعائی داشته باشد می تواند در ظرف سه ماه ظاهر نیاید.

۳۱- به اجرای احکام اصولنامه هذا وزارت اقتصاد ملی مکلف است.

ادخال و اجرای اصولنامه هذا را در جمله اصولات موضوعه امر و ارده می نمایم.

مورخه ۲۳ سرطان ۱۳۲۱ مطابق ۲۹ ماه جمادی الثانی ۱۳۶۱

ضمیمه نمبر (۱) اصولنامه دلالی

۱- کسانیکه بر حسب اصل (۵) در مدت معینه چهار ماه برای تحصیل جوازنامه دلالی بمقامات مربوطه مراجعت شان واقع نشده باشد، و این عدم مراجعت آنها مبنی بر کدام سبب یا عذریه معقوله دیده شود، از احکام قسمت اخیر اصل (۵) مستثنی قرار داده می شوند.

۲- اعتبار مدت جوازنامه دلالی برای یک سال است که در ماه اول هر سال شمسی تجدید می گردد.

۳- اشخاص ورشکست تا زمانیکه اصولاً اعاده اعتبار ننموده باشند اهلیت دلالی را اکتساب نمی توانند.

۴- دلالیکه در یک منطقه از مقام صلاحیت دار آنجا جواز نامه تحصیل کرده اگر خواسته باشد بمنطقه دیگر بوظیفه دلالی اقدام کند مجبور به تجدید جواز از مقام مربوطه آن محل است.

۵- برای اتباع خارجی بکسانیکه قبل از تاریخ نشر یا در تاریخ نشر اصولنامه دلالی شغل دلالی را در افغانستان داشته و این شغل را اقل مدت یک سال در افغانستان دوام داده باشند در تحت شرایط فقره ب و ج اصل (۶) با تصویب وزارت اقتصاد ملی می تواند جوازنامه دلالی داد.

مورخه ۲۱ دلو ۱۳۲۲ مطابق ۱۵ ماه صفر ۱۳۶۳